

HELGI LAANES 60

Helgi Laanes (neiupõlves Teos) sündis 22. novembril 1943. a Leie külas Võisiku vallas Viljandimaal talupidaja peres neljanda lapsena. Haridustee sai Helgil alguse Lätkalu Algkoolis ja jätkus Lalsi 7-klassilises Koolis. Selle lõpetamise järel oleks pidanud Helgist taluperenaine saama, kuid kolhoosikord mõjus nii, et temast sai linlane ja õpilane Tartu 2. Keskkoolis (1963. aasta vilistlane). Järgnesid abielu ja kahe poja sünd.

Edasisest pajatab Helgi ise: “Aga kaua ma ei kannatanud välja seda koduperenaise elu, ja vaja oli ikka kõrgkoolidiplom ka kätte saada, ja siis kui ma olin omaette mõlgutanud mõtteid, et mida teha, kust tööd küsima minna, kuni ülikool kaugõppes lõpetet saaks – lugesin *Edasist* Laine Kilgi artiklit kui tore, huvitav, vajalik jne on bibliograafide töö. Ei noh, miks mitte ülikooli raamatukogu minulegi mõneks aastaks ... Läksin siis julgust kokku võttes ülikooli kaadrite osakonda, pabistan ukse taga järjekorda oodates, kui astub ooteruumi Elsa Loorits: “Mis sa siin teed? Mine kohe Peebu juurde! Siit sa ei saa midagi!”“

Laine Peebu asemel võttis Helgi vastu küll asedirektor Lea Trikkant, ja vakantsset bibliograafi kohta ka parasjagu ei olnud, aga raamatukogusse tööle sai Helgi sellegipoolest. Oli aasta 1971 ja Helgi alustas oma karjääri õpperaamatukogus Elviira Briki käe all. Mõne aja pärast jätkus see õppekirjanduse kojulaenutuses Tiigi tn Siiri Lutsu juhatamisel. Kuuldus naksakast ja naeruhimulisest noorest, kes pere ja töö kõrvalt kõrgkooli lõpetanud (inglise filoloog 1976), jõudis Toomele, kust siis Helje Riives ja Heljo Möller kataloogimisosakonnast Helgit salaja tööpostil piilumas käisid ning leidsid ta liigitajaks igati sobiliku olevat (1978). Selle targa otsuse vilju on liigitajad nautinud juba 25 aastat, seda enam, et lühikese aja jooksul edutati Helgi liigitamissektori juhatajaks.

Aegade jooksul on muutunud poliitilised olud ja vahetunud raamatukogu direktorid. Pliiatsiga trükikaardile kriipsu tõmbamisest on saanud veebipõhise märksõnastiku koostamine, kuid liigitamistöö põhiolemus on jäänud samaks: analüüs ja süntees. Selleks on Helgi alati leidnud tarku ja tublisid töötajaid ning seda tugevatest isiksustest koosnevat kollektiivi oma leebel moel juhtinud. Viimase 10 aasta saavutused väärivad eraldi märkimist: TÜ raamatukogu liigitajad alustasid 1994. aastal esimesena Eestis märksõnastamist elektronkataloogi ja märksõnastiku loomist. Selle tarvis käis Helgi Ameerika Ühendriikide

raamatukogudes õpireisil ja tutvus märksõnastamise teoreetilise baasiga, korraldas märksõnastamise-alaseid seminare, õpetas välja uusi töötajaid ja on tänaseni juhtiv spetsialist normikirjete alal. Tõhusast tööst annab tunnistust fakt, et kolmandik kataloogiotsingust TÜ raamatukogus tehakse märksõna järgi.

Liigitamisosakonna lähedat kollektiivi kadestavad paljud, peod ja piknikud toovad vaheldust argipäeva, nakatav naer ja nali on kõrges hinnas.

Kolleegid soovivad Helgile palju õnne ja jõudu!
Tiiu Tarkpea

MARJU RIKAND 60

Marju Rikand (neiuna Faber) sündis Tartus. Kooliteed alustas ta 1950. a Tartu 2. Keskkoolis, mille lõpetas 1962. a. Pärast keskkooli lõpetamist asus Marju laborandina tööle Eesti Loomakasvatuse ja Veterinaaria Instituudi keemialaboratooriumis. 1967. aastal astus Marju Tartu Riikliku Ülikooli matemaatika-loodusteaduskonda keemia erialale. Diplomeeritud keemik sai temast 1972. a. Kolm järgnevat aastat töötas Marju TRÜ analüütilise keemia kateedris nooremteadurina. 1975. a siirdus ta laboriinseneriks Tartu Ehitusmaterjalide Tehase keemialaboratooriumisse. Pärast tehase

reorganiseerimist töötas ta lühikest aega sealsamas raamatupidamises.

1992. aasta jaanuaris tuli Marju tööle Tartu Ülikooli Raamatukogusse, esialgu ajakirjade lugemissaali. Aasta pärast viidi ta üle loodusteaduste lugemissaali, kus ta sai enda hoolde majanduse, ja mis kõige tähtsam, õpitud eriala – keemiat käsitlevad raamatud. Mõne aasta möödudes sai Marjust loodusteaduste saali vanem, kellena ta töötas lugemissaalide reorganiseerimiseni 2003. a suvel. Siitpeale jätkab ta juba humanitaarteaduste saali vanemana. Ikka jälle uut õppides tuleb siingi kasuks täppisteadlase praktiline mõtlemine, millest nii mõnigi kord on olnud abi olukorra reaalsel hindamisel.

Aastad on Marjut hoidnud – sirge rühi ja kerge kõnnakuga liigub ta meie hulgas. Saladuseks ei ole Marju spordihuvi. Kõiki spordialasid, millega ta varasest noorusest peale tegelenud on ei jõua üles lugedagi. Mõnda võiks siiski mainida: korvpall, suusatamine, võimlemine, kergejõustik. Tantsimine on olnud üks Marju lemmikhobisid. Rahvatantsuharrastus on ta mitmel korral laulu- ja tantsupeole viinud. Kui Marju enam ise tantsupõrandale ei lähe, siis on tal